

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-03-19

Ärendenummer SLK-2024-01124

Handläggare

Joacim Englund

Telefon: 031-368 02 11

E-post: joacim.englund@stadshuset.goteborg.se

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett "dirigentspår" i kulturskolan

Motionen

Rasmus Ragnarsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige ger grundskolenämnden i uppdrag att utreda möjligheterna att inrätta ett dirigentspår inom den kommunala kulturskolan. Utredningen bör bland annat ta hänsyn till de pedagogiska, ekonomiska och organisatoriska aspekterna av att införa en sådan inriktning.

Motionären framhåller att ett dirigentspår i kulturskolan skulle ge elever möjlighet att utveckla ledarskap och musikalisk förståelse genom att leda orkestrar, ensembler och körer. Med ett dirigentspår kan Göteborgs kulturskola ta ytterligare steg mot att erbjuda en komplett musikutbildning. Det skulle inte bara stärka skolans attraktionskraft, utan också ge unga musiker chansen att bli framtidens stora dirigenter, vilket motionären menar skulle gynna både kulturlivet och det svenska musiklandskapet som helhet.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden och ungdomsfullmäktige. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Yrkande (SD)
Ungdomsfullmäktige	Tillstyrker

Remissinstansernas överväganden

Grundskolenämnden framhåller att barn och unga som är deltagare i någon ensemble, kör eller orkester kan få möjlighet att pröva på ensembleledning eller dirigering som en del i sin kurs om intresse finns. Nämnden konstaterar dock att det krävs mycket goda musikaliska och pedagogiska färdigheter för att leda en ensemble eller dirigera en orkester. Detta är färdigheter som behöver utvecklas över tid och kurser inom dirigering

är mycket ovanligt inom den kommunala musikskolan. För att förbereda sig inför den universitetsutbildning som finns inom området går vägen oftast via gymnasieskolans estetiska program med musikinriktning eller folkhögskolan. Enligt nämnden finns det idag goda möjligheter att söka sig till lämplig gymnasieutbildning i närområdet för de ungdomar som har ett uttalat intresse för dirigering. Grundskolenämnden bedömer därför att frågan om dirigentspår inte behöver utredas vidare.

Ungdomsfullmäktige ställer sig positivt till att utreda frågan om dirigentspår i kulturskolan och önskar bli involverade i arbetet med utredningen. Ungdomsfullmäktige anser att utredningen bör se över vilket intresse som finns av ett dirigentspår. Ungdomsfullmäktige lyfter även att det bör undersökas om ett dirigentspår skulle kunna ingå i redan befintliga utbildningar istället för att det skulle vara en egen kurs. Exempelvis om delar skulle kunna ingå i musikteori eller att lärare i andra musikämnen skulle kunna lära ut grundläggande kunskaper om att dirigera.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utredningen behöver beakta vad ett eventuellt dirigentspår skulle kosta och om något annat kommer att prioriteras bort om detta införs. Ett eventuellt dirigentspår kan medföra utmaningar beträffande organisering, kompetensförsörjning och ekonomi att bedriva kurser eller aktiviteter med få deltagare. Det kan också medföra undanträngningseffekter för annan verksamhet som har ett större söktryck eller efterfrågan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på förslaget.

Bedömning ur social dimension

Kulturskolan erbjuder en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga samt bidrar till en meningsfull fritid. Artikel 31 i barnkonventionen är att betrakta som en portalparagraf för kulturskolan. Här framgår att barn har rätt till rekreation anpassad till barnens ålder och rätt till att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-03-18 § 33
3. Ungdomsfullmäktiges handlingar 2025-03-10

Handling 2024 nr 238

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett "dirigentspår" i kulturskolan

Kulturskolan är en viktig del av Göteborg stads satsning på kultur och bildning, och den erbjuder barn och unga en unik möjlighet att utveckla sina musikaliska och konstnärliga färdigheter. I dagsläget erbjuder kulturskolan utbildning inom ett brett spektrum av instrument, sång och scenkonst. Dock saknas en tydlig inriktning för dem som vill utvecklas inom musikaliskt ledarskap, i synnerhet dirigering, som annars främst lärs ut på högskolenivå.

Dirigering är en specialiserad disciplin som kräver både musikalisk kompetens och ledarskapsförmåga. Genom att erbjuda ett "dirigentspår" i kulturskolan skulle vi kunna skapa en utbildningsväg för unga musiker med intresse för dirigering och ensembleledning. Detta skulle inte bara berika det musikaliska utbudet i kommunen, utan även stärka musiklivet i Sverige på lång sikt.

Ett dirigentspår i kulturskolan skulle ge elever möjlighet att utveckla ledarskap och musikalisk förståelse genom att leda orkestrar, ensembler och körer. Detta skulle inte bara berika elevernas musikaliska kompetens utan också göra kulturskolans utbud mer attraktivt för en bredare målgrupp, särskilt de intresserade av musikaliskt ledarskap. Genom att utbilda unga dirigenter skulle skolan stärka den lokala musikscenen och bidra till fler kvalificerade musikaliska produktioner.

Med ett dirigentspår kan Göteborgs kulturskola ta ytterligare ett steg mot att erbjuda en komplett musikutbildning. Det skulle inte bara stärka skolans attraktionskraft, utan också ge unga musiker chansen att bli framtidens stora dirigenter, något som gynnar både vårt kulturliv och det svenska musiklandskapet som helhet.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att inrätta ett "dirigentspår" inom den kommunala kulturskolan. Utredningen bör bland annat ta hänsyn till de pedagogiska, ekonomiska och organisatoriska aspekterna av att införa en sådan inriktning.

Rasmus Ragnarsson (SD)

§ 33 Ärendenummer GSF-2024-05337

Yttrande över motion om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i kulturskolan

Beslut

1. Grundskolenämnden avstyrker motion om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-01-27, som sitt yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan.

Svar ska inlämnas till kommunstyrelsen senast 2025-03-20.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-01-27
2. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan.
3. Yttrande från SD angående motion om dirigentspår

Yrkanden

Veronica Oxklint (SD) yrkar på att nämnden ska tillstyrka motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkande från Veronica Oxklint (SD) och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret, ärendenummer SLK-2024-01124

2025-03-17

Yttrande från SD angående motion om dirigentspår

Grundskoleförvaltningen framför att dirigering kräver avancerade musikaliska och pedagogiska färdigheter och att sådan utbildning främst bör ges på gymnasial nivå eller folkhögskola. Sverigedemokraterna delar uppfattningen att dirigering är en specialiserad kompetens, men menar samtidigt att ett dirigentspår inom Kulturskolan bör syfta till att erbjuda tidiga möjligheter för ungdomar att upptäcka och utforska ett potentiellt intresse för musikaliskt ledarskap. Kulturskolans uppdrag är brett och inkluderar såväl bredd som fördjupning, varför ett strukturerat dirigentspår kan stimulera elevers intresse och därmed stärka den musikaliska kompetensen i Göteborg på lång sikt.

Förvaltningen pekar på potentiella ekonomiska utmaningar och risker för undanträngningseffekter. Sverigedemokraterna anser dock att dessa invändningar bör grundas på en konkret utredning av det faktiska intresset och behoven, vilket också är motionens syfte. Att redan nu avfärda förslaget med hänvisning till potentiella ekonomiska svårigheter, utan underlag, är förhastat och riskerar att beröva Göteborg ett möjligt värdefullt och uppskattat komplement till Kulturskolans befintliga verksamhet.

När det gäller den sociala dimensionen och Kulturskolans uppdrag att nå nya målgrupper menar Sverigedemokraterna att ett dirigentspår faktiskt skulle kunna bidra till detta genom att erbjuda ytterligare roller och möjligheter för ungdomar som kanske annars inte deltagit aktivt i Kulturskolan. Dirigering omfattar ledarskap, vilket kan locka elever med olika bakgrunder och styrkor. Därigenom kan dirigentspåret stödja snarare än begränsa Kulturskolans inkluderande ambitioner.

Slutligen hänvisar förvaltningen till möjligheten för elever att ”prova på” dirigering inom befintliga kurser. Sverigedemokraterna ser detta som ett positivt men otillräckligt initiativ, eftersom det inte kan jämföras med ett strukturerat och målinriktat dirigentspår. Ett sådant spår skulle skapa tydlighet, progression och ökad motivation för eleverna och därigenom stärka såväl Kulturskolan som Göteborgs bredare kulturliv.

Vi ser det som en självklarhet att motionen ska tillstyrkas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-27

Ärendenummer GSF-2024-05337

Handläggare

Annika Andersson

E-post annika.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion avseende införande av dirigentspår inom Kulturskolan

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker motion om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-01-27, som sitt yttrande.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan.

Motionären menar att ett dirigentspår bland annat skulle kunna ge Kulturskolans deltagare möjlighet att utveckla ledarskap och musikalisk förståelse genom att leda orkestrar, ensembler och körer.

Kulturskola är ett frivilligt uppdrag för kommunerna. I avsaknad av nationell reglering brukar därför formulering av Kulturskolans uppdrag utgå från nationella, regionala och lokala kulturpolitiska mål vilka ofta baseras på barnkonventionens skrivningar. Kulturskolan erbjuder en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt och verksamheten anpassas löpande utifrån barns och ungas olika behov och intressen.

Att leda en ensemble eller dirigera en orkester kräver mycket goda musikaliska och pedagogiska färdigheter. Kurser i dirigering är idag mycket ovanligt inom Kulturskolan. För att förbereda sig inför den universitetsutbildning som finns inom området går vägen därför oftast via gymnasieskolans estetiska program med musikinriktning eller folkhögskola.

Inom musikinriktningen på det estetiska programmet finns moment inom grundläggande ensembleledning och musikalisk bearbetning för ensemble. Utbildningen erbjuds på ett flertal gymnasieskolor inom Göteborgsregionen.

Mot denna bakgrund föreslår grundskoleförvaltningen att motionen avstyrks.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För att möta deltagarnas önskemål och intressen reviderar Kulturskolan löpande sitt utbud av ämnen och kurser. Att bedriva kurser eller aktiviteter som attraherar få deltagare kan medföra utmaningar vad gäller organisering, kompetensförsörjning och ekonomiska

förutsättningar. Det kan också medföra undanträngningseffekter för annan verksamhet som har ett större söktryck eller efterfrågan.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

I grundskolenämndens verksamhetsplan för år 2024 framgår att Kulturskolan ska erbjuda en likvärdig verksamhet som är tillgänglig för alla barn och unga samt bidra till en meningsfull fritid. Kulturskolan har också som uppdrag att bredda verksamheten i syfte att nå nya målgrupper.

Av kulturrådets nationella statistik¹ framgår att flickor är i majoritet inom Kulturskolan. Statistiken visar vidare att deltagare med högutbildade föräldrar och/ eller som bor i områdestyper med goda eller mycket goda socioekonomiska förutsättningar är överrepresenterade. Barn och unga med utländsk bakgrund liksom boende i områdestyper med socioekonomiska utmaningar är underrepresenterade. Statistiken bygger på inrapporterade terminskurser vilket medför att den till del kan vara missvisande. En stor del av exempelvis den öppna verksamheten riktar sig till nya målgrupper, och inte minst underrepresenterade grupper, såsom barn och unga som bor i områden med lägre socioekonomi.

Bedömning av barnets bästa

FN:s konvention om barnets rättigheter har som mål att ge barn, oavsett bakgrund, rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. I beslut och åtgärder som rör barn ska barnets bästa alltid beaktas. Flera av artiklarna i barnkonventionen handlar om barns kulturella rättigheter. Enligt artikel 31 har barn rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Det står också att konventionsstaterna ska ”respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet” samt uppmuntra sådan kulturell och konstnärlig verksamhet som är lämplig och som kommer alla barn till del. Barn har även rätt att komma till tals och få sina åsikter beaktade i alla frågor som rör dem, enligt artikel 12.

Enligt artikel 2 får barn inte diskrimineras på grundval av var de bor. Barn får inte heller diskrimineras utifrån till exempel kön, språk, religion, nationellt, etniskt eller socialt ursprung, egendom eller funktionshinder.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 10 mars 2025.

Bilagor

1. Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan.

¹ Kulturskolan i siffror 2023

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt grundskolenämndens yttrande över motion från Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda inrättandet av ett dirigentspår i Kulturskolan.

Svar ska inlämnas till kommunstyrelsen senast 2025-03-20.

Beskrivning av ärendet

SD har i en motion föreslagit att grundskoleförvaltningen ska få i uppdrag att utreda möjligheterna att inrätta ett dirigentspår inom den kommunala Kulturskolan. Utredningen bör bland annat ta hänsyn till de pedagogiska, ekonomiska och organisatoriska aspekterna av att införa en sådan inriktning.

Motionären menar att ett dirigentspår skulle kunna ge Kulturskolans deltagare möjlighet att utveckla ledarskap och musikalisk förståelse genom att leda orkestrar, ensembler och körer. Det skulle också medföra en mer komplett musikutbildning inom Kulturskolan samt att ge unga musiker chansen att bli dirigenter, något som gynnar både kulturliv och det svenska musiklandskapet som helhet.

Förvaltningens bedömning

Utgångspunkter för Kulturskolans uppdrag

Kulturskola är ett frivilligt uppdrag för kommunerna. Verksamheten saknar därmed den styrning och reglering som finns inom de obligatoriska skolformerna som exempelvis läroplaner och tillsynsmyndigheter. Kulturskolan har dock en lång tradition och har funnits i många kommuner sedan 1940-talet.

I avsaknad av nationell reglering brukar formulering av Kulturskolans uppdrag och mål utgå från barnkonvention, nationella kulturpolitiska mål, regionala mål och strategier samt lokala kulturpolitiska målsättningar.

2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Av artikel 31 framgår att barn ska ha rätt till rekreation anpassad till barnens ålder och rätt till att fritt delta det kulturella och konstnärliga livet. För Kulturskolans verksamhet betraktas denna artikel som något av en portalparagraf. Barnkonventionens intentioner återfinns ofta i de nationella och lokala planer och program inom området, det vill säga att barns och ungas kreativitet ska uppmuntras och de ska ha rätt till kulturutövning och eget skapande oavsett uttrycksform.

Kulturskolan kan sägas ha ett dubbelt uppdrag. Verksamheten ska vara en mötesplats för konstnärlig, personlig och social utveckling för barn och unga och bidra till en meningsfull fritid. Verksamheten ska också kunna erbjuda en fördjupning som kan vara en första förberedelse inför en kommande yrkeskarriär som ofta präglas av hög konkurrens. Detta brukar formuleras som att Kulturskolan ska arbeta med både bredd och fördjupning.

I Göteborg har kommunfullmäktige genom beslut om grundskolenämndens reglemente slagit fast att kulturskoleverksamhet ska erbjudas och tillhandahållas i hela staden. Kommunfullmäktige har också antagit ett kulturprogram som till del kan sägas beröra Kulturskolans verksamhet. Utöver det finns få lokala beslut som reglerar verksamhetens omfattning och inriktning. Kulturskolan har dock med utgångspunkt från exempelvis den nationella strategi som reglerar stöd till Kulturskolan samt den regionala kulturstrategin och kulturplanen tagit fram egna lokala mål för verksamheten. Målen togs fram i

samband med att verksamheten överfördes till grundskoleförvaltningen och får nu betraktas som både väl kända och förankrade. I de lokala målen framgår bland annat att Kulturskolan ska:

- erbjuda barn och unga i åldrarna 6-19 år en konstnärlig och pedagogisk verksamhet med en mångfald av kulturella och konstnärliga uttryckssätt
- erbjuda en verksamhet av hög kvalitet med möjlighet till såväl bredd som fördjupning
- erbjuda ett angeläget utbud där verksamheten är flexibel i arbetssätt och form
- göra det möjligt för barn och unga att vara med och forma verksamheten

Dessa målsättningar synliggörs på flera sätt bland annat genom att Kulturskolan i Göteborg har ett mycket stort utbud av ämnen, kurser och aktiviteter inom olika kulturella och konstnärliga uttryckssätt. Utbudet anpassas löpande för att så väl som möjligt följa barns och ungas olika behov och intressen baserat på de organisatoriska förutsättningar som finns för verksamheten.

Dirigering

Att leda en ensemble (med instrument eller kör) alternativt dirigera en orkester kräver mycket goda musikaliska och pedagogiska färdigheter. Färdigheter som behöver utvecklas över tid. Kurser i dirigering är idag mycket ovanligt inom den kommunala Kulturskolan. För att förbereda sig inför den universitetsutbildning som finns inom området går vägen oftast via gymnasieskolans estetiska program med musikinriktning eller folkhögskola.

Estetiskt program med inriktning musik erbjuds idag på åtta gymnasieskolor inom Göteborgsregionen, såväl kommunala som fristående skolor. I ämnet ensemble (ett av flera ämnen inom musikinriktningen) ingår moment som grundläggande ensembleledning, till exempel inräkning, ge tecken och taktering samt grundläggande musikalisk bearbetning för ensemble.

I Västsverige finns också en spetsutbildning på Birger Sjöbergsgymnasiet i Vänersborg, ”Musikerutbildning i Vänersborg (MUV)”. Inom ramen för denna utbildning får eleverna utbildning med grundläggande högskolebehörighet samtidigt med en fördjupning som instrumentalist eller vokalist och med ett brett musikteoretiskt perspektiv.

Grundskoleförvaltningen bedömer mot bakgrund av ovanstående att frågan om dirigentspår inte behöver utredas vidare. Kulturskolans utbud anpassas löpande utifrån barns och ungas olika behov och intressen. Barn och unga som är deltagare i någon ensemble, kör eller orkester kan få möjlighet att prova på ensembleledning och dirigering som en del i sin kurs om intresse finns. För de ungdomar som har ett uttalat intresse för dirigering finns i nuläget goda möjligheter att söka sig till gymnasieskolans estetiska program, inriktning musik, inom närområdet.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret, ärendenummer SLK-2024-01124

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef Planering och utveckling

Ungdomsfullmäktige tycker till om:

Motion att utreda inrättandet av ett dirigentspår i kulturskolan

Ungdomsfullmäktige (UF) har tagit del av motion angående att utreda inrättandet av ett dirigentspår i kulturskolan på följande sätt:

Ansvarig handläggare för ärendet från stadsledningskontoret besökte ungdomsfullmäktige och berättade om innehållet i förslaget. Det var 14 st ledamöter från UF på plats under mötet. Ledamöterna i UF kunde ställa frågor och ge sina synpunkter som sammanfattats med stöd från UF:s kansli. De sammanfattade synpunkterna som finns i detta dokument skickades sedan ut till alla 101 ledamöter i UF för möjlighet att ge ytterligare synpunkter eller korrigeringar. Ledamöterna som deltog på mötet tyckte oftast lika i den här frågan och här nedan finns de tankar och synpunkter som lyftes sammanfattade.

Ledamöterna som deltar på mötet ställer sig positiva till att utreda frågan om dirigentspår i kulturskolan och önskar att ungdomsfullmäktige blir involverade i arbetet med utredningen. Utöver detta lyfts följande synpunkter:

- Viktigt att det framgår i utredningen vad ett eventuellt dirigentspår skulle kosta. Kommer något annat prioriteras bort om detta införs?
- Förslag lyfts om att se över om dirigentspår skulle kunna ingå i redan befintliga utbildningar snarare än att ha en egen kurs för detta. Vidare lyfts att det skulle kunna ingå i musikteori eller att lärare i andra musikämnen skulle kunna lära ut grundläggande kunskaper om att dirigera.
- Utredning bör se över vilket intresse som finns av ett dirigentspår.